

De kloge, energiske og rare lagotto romagnoloer er eminente trøffeljægere – og tro det eller ej, så gemmer der sig mange af disse skatte i de danske skovbunde.
Foto: Dorte Holsting



En lagotto romagnolo er en nysgerrig, arbejdsvillig og energifyldt hund, som specielt har fornøjelse af at bruge sin næse. Har man forstand på at aktivere dem tilstrækkeligt, får man dog også en fantastisk, venlig og social familiehund, som knytter sig til sine mennesker

TEKST: DANSK LAGOTTO KLUB

LAGOTTO ROMAGNOLO

Charmerende energibundt
– og helt igennem trofast familiehund

Den italienske lagotto romagnolo er en gammel hunderace. Den kan spores tilbage til 1400-tallet, hvor en lille til mellemstor hund med krøllet, vandskyende pels er beskrevet. Den blev brugt til at "retrieve" fuglevildt i marskområder langs Adriaterhavskysten mellem Ravenna, Ferrara og Venedig. De mænd, der ledsagede jægerne, blev kaldt lagotti og var ledsaget af deres krøllede hunde, som svømmede ud og hentede vildtet. Hundene kunne bare ryste pelsen, så var de tørre igen. Nogle af hundeførernes andre opgaver var at samle urter og siv, så da marsken i anden halvdel af 1800-tallet blev drænet, rykkede lagottoerne ind i landet til bakkerne i Romagna. Her brugte de deres hunde til at søge efter trøfler, som også den-

gang var en eftertragtet specialitet. Den krøllede vandhund, som i lighed med hundeførerne kaldtes lagotto, kan ses på malerier fra 1400- og 1500-tallet, hvor udseendet svarer til det, vi kender i dag.

GENETABLERING AF RACEN

Gennem de følgende århundreder blev der færre lagottoer, og de blev blandet op med andre racer. Heldigvis har dygtige, italienske opdrættere gjort et stort arbejde for at genetablere racen. Den første raduno (racespecialtræf) blev afholdt i 1981, hvor lagottoer fra hele Italien blev samlet, registreret og opmålt. Det udmøntede sig i en egentlig racebeskrivelse. I 1988 blev den italienske lagottoklub stiftet, i 1991 blev racen godkendt af den italienske kennelklub og i 1995 af FCI. Den arbejds-

ivrige, krølledede hund er i dag en dejlig familiehund med en fantastisk næse og stadig en meget dygtig trøffeljæger.

LAGOTTOEN I DANMARK

Lagottoen kom til Danmark i 1999, hvor de første hvalpe blev importeret. I 2002 fødtes de første danskavlede hvalpe. Der er i dag omkring 1.000 aktive lagottoer her i landet. De fleste stammer fra dansk avl, men mange er importeret fra især Italien, Sverige eller Tyskland. Når du møder en lagotto romagnolo, oplever du en glad, mellemstor hund med et højt energiniveau. Dens rette element er ved vandet eller i skoven, hvor du vil se den svømme, løbe rundt eller grave ivrigt i jorden med halen løftet. Dens næse er hele tiden i gang med at finde en god duft.

DEN AKTIVE ARBEJDSHUND

Lagottoen er en venlig, robust og social hund, og man skal ikke lade sig snyde af dens nuttede ydre. Bag krøllerne gemmer sig en meget aktiv hund, som elsker at arbejde, få lov at bruge sit hoved og sin gode næse. Den elsker at blive sat til søgeopgaver, som er det, den er virkelig dygtig til. Det kan være Nose Work, sporsøgning eller trøffelsøgning

på særlige steder i de danske skove. En halv times søgen efter trøfler eller andet er mindst lige så godt som en times tur i hundeparken, og bedst som man tror, at den lange gåtur har trættet ens lagotto, så sidder den klar med store, insisterende øjne og "Hvad skal vi nu?" De fleste lagottoer har god gavn af en søgeopgave i haven eller stuen, så kommer der ro på igen.

OPDRAGELSE

En lagotto sætter pris på en tydelig, men venlig opdragelse, så den forstår, hvad den må, og hvad den ikke må. Specielt de første halvandet til to år er energiniveauet højt, og man skal have tid og overskud til at aktivere sin hund. Når det er sagt, vil en lagotto også tilpasse >



En lagotto kommer i mange forskellige farver og nuancer. Derudover skifter de farve gennem livet, så det er aldrig til at vide, hvordan de ender som voksne hunde.
Foto: Flemming Christensen

Lagottoen elsker at være på tur og tæt på dens mennesker.
Foto: Flemming Christensen

“Den typiske lagotto er en meget venlig og kærlig familiehund, som er tæt knyttet til sin familie. Den vil følge dig rundt i huset og lægger sig der, hvor du er.”

FAKTA OM LAGOTTO ROMAGNOLO

● MENTALITET

Oprindeligt er lagottoen en jagthund, men jagtinstinktet er i dag meget dæmpet, og racen er tilpasset en tilværelse som familie- og selskabshund. Hunden er nært knyttet til sine mennesker, hengiven over for familien og glad for familiens børn. I forhold til fremmede og andre hunde er den vagtsom og lidt afventende, men omgængelig.

● BEHOV

Den har brug for et godt socialt liv med tæt, menneskelig kontakt og meget motion, gerne i form af en svømmetur. Dens fine lugtesans bør dagligt stimuleres med forskellige søgeopgaver.

● AKTIVITETSNIVEAU OG HANDLERADIUS

Den unge hund er aktiv, livlig og meget opfindsom. I den periode behøver den en bevidst socialisering og en del mentalt stimulerende beskæftigelse. Senere tilpasser den sig uden de store problemer familiens aktivitetsniveau. Den holder god kontakt.

● PELS OG PLEJE

Pelsen er ulden i strukturen og føles noget grov. Den danner overalt på hunden tykke krøller med synlig underuld. Pelsen klippes ned mindst en gang om året, og filtet pels og underuld skal jævnligt fjernes med børste eller karte. Øregangene bør holdes fri for hår.

● TIPS OG TRICKS TIL INDLÆRING OG HÅNDTERING

Racen er glad for kontakt og opmærksomhed, så opdragelsen volder sjældent vanskeligheder. Den er positiv og lærevillig, når den bliver behandlet med venlighed og konsekvens. Træn i korte, tempofyldte sekvenser og beløn hurtigt og varieret.

● HØJDE

Hanner 42-49 cm. Tæver 40-47 cm.

● VÆGT

11-18 kg.

● FARVER

Ensfarvet offwhite, brun, brunmeleret eller orange eller hvid med brune eller orange aftegninger.

● VIGTIGE PROPORTIONER

Hunden er næsten lige så høj, som den er lang (nærmest kvadratisk). Hovedets længde er 4/10 af skulderhøjden. Skallen skal være en anelse længere end næsepartiet. Brystdybden måler under 50% (omkring 44%) af skulderhøjden.

● SPECIALKLUB

Dansk Lagotto Klub

● OPRINDELSE

Den meget gamle vandhunderace stammer fra lavlandet og marskområderne ved Ravenna. Her blev den oprindeligt brugt som apportør til jagt på svømmefugle. Gennem århundrederne er marsken blevet afvandet og omskabt til agerland, og vandhundene blev arbejdsløse. I stedet fik de til opgave at finde trøfler i det flade og åbne landskab samt i Romagnas bakkeland. Jagtinstinktet blev næsten elimineret gennem avlen, så hundene ikke skulle blive distraheret i arbejdet, hvis de fik fært af vildt.

● HJEMLAND

Italien

● INTERNATIONALT RACENAVN

Lagotto romagnolo

● FCI-GRUPPE

Gruppe 8 – Apporterende jagthunde



STØRRELSE



MELLEM



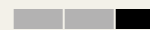
TEMPERAMENT



MODERAT



PELSPLEJE



HØJT



AKTIVITETS- NIVEAU



MODERAT

“Den elsker at blive sat til søgeopgaver, som er det, den er virkelig dygtig til. Det kan være Nose Work, sporsøgning eller trøffelsøgning på særlige steder i de danske skove”

Udover at være gode med deres næser, nyder lagottoen at være aktiv og få stillet alsidige opgaver. Racen keder sig ved ensformighed i træningen, så det kræver en vis form for kreativitet fra ejerens side.

Foto: Jens Ole Photography



sig familiens aktivitetsniveau og elske at slappe af med familien i sofaen. Lagottoen er hurtigtopfattende og lærer hurtigt, hvad man vil have den til at gøre. Så gentagen, rutinepræget træning vil kede den, da den opfatter det som overtræning.

DEN LOYALE FAMILIEHUND

Den typiske lagotto er en meget venlig og kærlig familiehund, som er tæt knyttet til sin familie. Den vil følge dig rundt i huset og lægger sig der, hvor du er. Den følger dig også gerne rundt, når du skal ordne huset eller haven – og graver meget gerne store huller for dig og sørger for, at der ikke er rødder, som ligger i vejen. En lagotto har det allerbedst, når den er sammen med sin familie. Gæster møder en meget glad hund, der gerne vil hilse.

“Dansk Lagotto Klub arrangerer træffelbootcamps, hvor hund og hundeejer kan øve sig i at finde træfler (dummies med træffelduft)”

TRØFFELJÆGEREN MED DEN GODE LUGTESANS

I FCI's racestandard står der under lagottoens anvendelse: “Trøffel-hund”. Det er verdens eneste hunderace, der har det speciale. Mange opdrættere vælger derfor også at præge hvalpen med træffelduft allerede fra de første uger. Andre lagottoer møder først træffelduften senere i livet. Dansk Lagotto Klub arrangerer træffelbootcamps, hvor hund og hundeejer kan øve sig i at finde træfler (dummies med træffelduft). Der arrangeres bootcamps i Jylland, på Fyn og på Sjælland fire til fem gange om året i hver landsdel, enten med dedikerede hvalpehold eller for voksne hunde. Mange tror det ikke, men en del dygtige lagot-

toer finder gode mængder af velsmagende træfler i de danske skove. Derudover afholder Dansk Lagotto Klub særlige konkurrencer for træffelsøgning – Concours de Cavage (CdC) – hvor hund og hundeejer på kortest mulig tid skal finde træffeldummies på bane. Den hund, der finder alle seks træfler på den korteste tid, og hvor søgningen foregår som et godt samarbejde mellem hund og ejer, vinder konkurrencen. I 2024 forventer klubben at afholde tre CdC-konkurrencer.

OPDRÆTTERE AF LAGOTTO ROMAGNOLO

Der registreres knap 100 lagottoer i Danmark om året, hvoraf 10-20% er importerede og resten opdrættet herhjemme. Lagottoen får typisk fire til seks hvalpe, som kan være meget forskellige i pelsfarve. En lagotto kan være brun med eller uden tan, roan, orange eller hvid. De kan være helfarvede eller brogede, og de brogede kan være rentegnede. Farven sort forekommer aldrig, heller ikke på snuden. Lagottoen bliver i spøg kaldt en forvandlingskugle: den skifter pelsfarve flere gange igennem livet. En lækker chokoladebrun hvalp kan sagtens ændre farve til lysere nuancer, og en roan kan blive helt lysebrun. Det er aldrig til at forudsige med sikkerhed, hvordan den voksne hund kommer til at se ud.

PELSPLEJE

Lagottoen fælder ikke. Til gengæld er der en del pelspleje, hvis du skal sikre dig en sund og glad hund. Racestandarden siger, at det er en ru-

stikt udseende hund med tæt, krøllet pels. Pelsen må ikke være længere end maksimalt fire centimeter, og den skal følge hundens silhuet. Kun på hovedet kan pelsen være længere, men ikke så lang, at den dækker øjnene. Områderne omkring kønsorganerne og anus bør klippes kort.

Et er racestandarden, et andet er dog daglig praksis. Nogle vælger at holde deres lagotto kort med maskinklipning, andre vælger at klippe i en mere racetypisk stil med saks eller med maskine og saks. Det vigtigste er, at man som ejer er opmærksom på, at pelsen filtrer, hvis den ikke bliver passet korrekt. Filtklumper i hundens pels giver smerte, når den bevæger sig. Samtidig kan det give hudproblemer, at der ikke kan komme luft til huden, så der samler sig fugt. Man skal derfor jævnligt børste, rede, bade og klippe sin lagotto. Hvor tit man skal ordne hundens pels er dog individuelt. Ofte vil en daglig gennemgang for grene og ukrudtsfrø i pelsen kombineret med børstning, vask og klip ca. en gang om måneden, være tilstrækkeligt.

Det er vigtigt at lære hvalpen at blive håndteret på klippebordet, fordi pelspleje er en tilbagevendende del af lagottoens liv. Ofte har opdrætteren trænet den i at stå på et bord. Det er vigtigt at vedligeholde dette, når man får hvalpen hjem. Det skal fortsat være en god oplevelse for hunden at blive børstet, få klippet pels og ordnet negle på bordet. Lagottoklubben arrangerer klippekursus, hvor man kan lære at holde pelsen selv.

LAGOTTOEN PÅ UDS STILLINGER

Lagotto romagnolo bliver udstillet i gruppe 8 blandt apporterende jagthunde, og i 2023 vandt en lagotto for første gang Best in Show (BIS) på Crufts, verdens største hundeudstilling. Fantastisk reklame for racen, der både kan arbejde og være smuk. Lagottoen skal fremstå som en rustik hund, og som alle andre hunde skal den trænes i at stå, gå og løbe i ringen. Den skal vænnes til at blive mærket på af dommeren, der også skal se tænder. Her kommer bordtræningen igen hunden til gode.

Dansk Lagotto Klub arrangerer hvert år en specialklubudstilling. Derudover kan man udstille sin lagotto på DKK's udstillinger, ligesom lagottoklubben har indgået et samarbejde med spanielklubben, så det også er muligt at deltage på deres udstillinger. Den 24. august 2024 vil Dansk Lagotto Klub for første gang arrangere en raduno i Ringsted på DKK's arealer. Det bliver en dag med en dobbeltudstilling og CdC-trøffelsøgningskonkurrence. Lagotto raduno i Danmark vil blive en årligt tilbagevendende begivenhed, hvor vi håber at få endnu mere fokus på vores dejlige race. 🐾



Hvis du er interesseret i at finde en hvalp eller en opdrætter, kan du gå ind på Dansk Lagotto Klubs hjemmeside og finde lister over hån hunde til avl samt aktuelle hvalpekuld til salg. Tilsvarende kan du gå på købhund.dk. På lagottoklubbens hjemmeside kan du også læse mere om racen generelt samt historie.



lagottoklub.dk

1/2 ann

VOXPOP

VI STILLEDE TRE EJERE AF RACEN FØLGENDE SPØRGSMÅL:

- 1 Hvad er det bedste ved racen?
- 2 Hvad er det mindst gode ved racen?
- 3 Hvad er din bedste oplevelse med racen?



“ Flemming Christensen og Emma, 4 år

1 Hvad er det bedste ved lagottoen?

Det bedste er dens personlighed; en kombination af imødekommenhed og selvstændighed. Den elsker forudsigelighed. Tingene skal være i orden (grænsende til OCD). Min Emma er altid frisk på gode oplevelser, men kan også slappe af i de mest uventede hvilestillinger. Opfatter sig som en naturlig del af familien, kærlig uden at være klæbende. Det er en kommunikerende hund. Forstår man ikke lige, hvad hun mener, sætter hun sig, tager vedholdende øjenkontakt og prøver at telepatere budskabet. Lykkes det ikke, kan hun trampe afsted, udstrålende total foragt. Man er dog hurtigt tilgivet.

2 Hvad er det mindst gode ved lagottoen?

Mødes en lagotto ikke med venlighed og klare forventninger, kan den blive gnaven

og uomgængelig. Det stiller krav til ejeren. Det besværligste er den kraftige, krøllede pels, som kræver arbejde. De færreste hundsaloner mestrer korrekt lagottoklip, så man hænger selv på opgaven.

3 Hvad er din bedste oplevelse med en lagotto?

Det er dejligt at opleve den glæde og forventningsfuldhed, som stråler ud af Emma, helt fra morgenstunden, og at være aktive sammen, uanset om hvad. Det allerbedste er at udforske naturen sammen; jeg i gang og Emma i trav eller løb med snuden i jorden. Hvor hun må løbe frit, er hun som en ninja: hurtigt og lydløst gør hun sig usynlig. Selv når jeg ikke kan se hende, ved hun præcis, hvor jeg er, og kommer pludselig løbende tilbage fra en uventet kant – og altid når jeg kalder.



Privatfoto

“ Dorte Holsting og Siena, 9 år

1 Hvad er det bedste ved lagottoen?

Lagottoen er en lærenem, ihærdig og udholdende, lille arbejdshund, som er i sit es, når den udfordres i næsearbejde. Selvom lagottoen er stærkt knyttet til sin fører, så følger den ivrigt og insisterende sin egen næse, når skovbunden skannes for trøffelært.

2 Hvad er det mindst gode ved lagottoen?

Når skoven bugner af frøskaller, kan pelsarbejdet være en krævende affære, og vintermåneder kan byde på filtret pels efter timers trøffeljagt med vinterdækken.

3 Hvad er din bedste oplevelse med en lagotto?

Med lagottoen på trøffeljagt opgraderes makkerskabet til første klasse. Efter års trøffeljagt foregår det mellem mig og min lagotto, Siena, uden kommandoer og på hendes præmisser. Siena er ekspert. Jeg lærer hver gang. Selv efter at have fundet mange kilo trøfler gennem årene får vi stadig et fælles lykkeøjeblik ved hvert fund. Siena overrasker altid. Med vand i støvlerne på en frostdag haster vi intetanende gennem skoven tilbage til bilens varme, da Siena insisterende stopper og graver en trøffel op lige under vores fødder. Når Siena på lang afstand får fært og vedholdende stormer af sted over slugt og bæk og finder den skønneste, store trøffel.

“ Marianne Sivertsen og Waldo, 9 år

1 Hvad er det bedste ved lagottoen?

Lagottoen er en trofast og arbejdsom hund. Uanset hvad man byder den, går den på med fuld energi, indtil opgaven er løst. Den er intelligent og lærenem, men kan komme til at kede sig ved træning af noget, som allerede er forstået. Lagottoen har så megen personlighed, at man sjældent er i tvivl om, hvad den tænker. Den fælder ikke, men kræver noget pelspleje. Hvis ikke man vil udstille, er det ikke det store problem, for så kan man nøjes med maskinklipning hver tredje måned.

2 Hvad er det mindst gode ved lagottoen?

Den kan være noget reserveret og afvisende overfor andre mennesker, og det kan være svært at få den til at holde

op med uønsket adfærd som f.eks. gøen.

3 Hvad er din bedste oplevelse med en lagotto?

Jeg har lavet mange forskellige ting sammen med Waldo, som nu er 9 år. De bedste oplevelser er fra agilitybanen. Når tasken bliver taget frem, er han klar med det samme. Waldo er hurtig til at lære, så det er vigtigt at handle og løbe samme bane på forskellige måder, ellers ved han bedst, og når at løbe ud ad af banen, sådan som han mener, det skal gøres. Ved et af vores første stævner blev vi disket, da han tog et forkert spring. Efterfølgende kom dommeren hen og sagde: "Jeg disker ham aldrig mere. Det dræberblik han sendte mig, vil jeg sent glemme".



Privatfoto

1/2 ann